

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Poduredništvo:
Trst, Vicolo delle Rose štev. 7

Cena: Posamezna štev. L 30
Naročnina: Mesečno L 130
Za inozemstvo: Mesečno L 210
Poštno ček. račun: štev. 24/12410

Leto VIII. - Štev. 48

Gorica - 29. novembra 1956 - Trst

Izhaja vsak četrtek

Komunizem je ena sama velika laž

Zakaj? — bodo začudeno vprašali tisti, ki z njim držijo.

Poglejte, razlogi za zgornji naslov so številni. Razoveda jih zdrava pamet in potrujuje doživeta mnogotera izkušnja, ter nešteta grozodejstva:

1. Komunizem je ena sama in največja laž, ker obljublja raj na zemlji, medtem ko v resnici ustvarja pekel.

Ali ni ta trditev pretirana? — Niti najmanj, ampak je nasprotno do pičice resnična. Da komunizem obeta raj na zemlji, je splošno znana utvara. In da namesto raja ustvarja pekel, je prav tako neizpodbitna resnica. Pekel je namreč povsod tam, kjer ni Boga; tam, kjer Bog ni priljubljen in hvaljen, ni priznan z dolžno častjo in ljubezni; tam, kjer duhovnik ni zaželen in ni zadostno spoštovan in ne more več v potrebnih meri delovati. Pekel je tam, kjer manjka osebna varnost vernih in poštenih ljudi; tam, kjer je pogrešano urejeno blagostanje, kjer vlada splošno nezadovoljstvo, strah in železna pest.

2. Komunizem sloni na laži in je v vseh svojih lepih obljubah zlagan od prve do zadnje črke svojega programa. Poln je protislovij, ker v praksi pozira dane besede in svoje obete.

Obljublja namreč raj, ki je na zemlji nemogoč, in to brez Boga, brez kat., vere, brez morale. Bog si cer ne mara revščine na zemlji, revščina in pomanjanje mnogih ljudi sta plod socialnih krivic, plod človeške sebičnosti in trdorčnosti; porojena sta iz pomanjanja človeku primernega čuta, srčne omike in bratske ljubezni. Naravnega bogastva je na svetu za vse ljudi in robove dovolj. Za to je poskrbel Bog. Vsekodob bi torej moral imeti svoj potrebni živež, obleko, obuvalo, denar, splošno možnost poštenega in dostojnega življenja. Potem takem, če ne bi bilo na svetu omenjenih napak, ki imajo svoj izvor v izvirnem grehu in hudiču, bi ljudje že na tem svetu uživali neko od samega Boga hoteno gmočno blagostanje, ki pa ne bi niti nadomestilo ali zamenjalo niti izenacilo in še manj izključilo posmrtni raj nebeskega kraljestva. Raj je možen samo med polnimi svetniki, ne pa med pomankljivimi zemljani. Zato je resnični raj možen le v sv. nebesih pri Bogu. Tako uči vera, tako uči tudi naravna človeška modrost. Naše zemeljsko življenje je in ostane doba preizkušnje in priprava na srečno večnost. Že samo dejstvo smrti jasno priča, da je neskaljeni raj na svetu nemogoč. Komunistični raj, ki izloča Boga, ki tepta in zametuje vero ter maliči pravo moralo, je torej velika utvara in laž.

Nadalje, komunizem oznanja enakost, socialno pravico, red, mir, blagostanje, bratstvo in mirno sožitje, v resnici pa cepi družbo in razdvaja ljudi, namesto da bi jih družil in povezal; povzroča neštete krivice, kateri obstoječi red in mir; neti suravščvo, revolucije in svetovni požar; prinaša nepričakovano revščino in skoraj neozdravljivo gorje.

Obljublja svobodo, uvaja pa teror in železno diktaturo. Prerokuje človeštvu napredok, v resnici ga pa poveže za tisoč let nazaj. Dvigniti hoče človeški rod, ki ga nasprotno uničuje in pogublja. Poteguje se za namišljeno gospodarsko blagostanje, vodi pa v strašno skupno propast.

Duhovnik

VRENJE V VZHODNI EVROPI

Preteklo je že nad mesec dni od slavne madžarske vstaje. Sovjeti so Madžare vojaško strili, niso pa zmagali. Ljudstvo ne mara več Sovjetov, ne njihovih komunističnih lutk s Kadarjem na čelu. Zadnje čase vodijo glavni odpor delavski sindikati. Razne politične in druge predstavnike so Sovjeti v glavnem že polovili in odvedli v Sovjetsko zvezo, delavcev pa ne morejo množično zapirati, ker potem nihče ne bi več delal. Sindikati, ki so ustanovili revolucionarni delavski svet, so prejšnji teden hoteli odstaviti Kadarja in postaviti na njegovo mesto Nagyja. Komunistična policija je zvedela za njihov namen in zborovalce s pomočjo sovjetske vojske razgnala, Nagyja pa se je hotel Kadar za vsako ceno znebiti. Poslužil se je zvijače in izdajstva. Z jugoslovanskimi predstavniki je sklenil pismen sporazum, da se Nagy lahko mirno vrne na dom s svojimi prijatelji, ki jih je bilo okoli 40 in so se skupno z njim zatekli na jugoslovansko poslaništvo v Budimpešti. Ko so stopili na ulico, so jih Sovjeti imadžarski politični agenti počasali v avtobus in odpeljali na sovjetsko povojstvo. Pozneje so uradno javili, da so se Nagy in prijatelji na lastno željo preselili v Romunijo, kjer pa za to nič ne vedo, vsaj do trenutka, ko to pišemo. Nekateri celo misljijo, da so ga odpeljali v Sovjetsko zvezo. Jugoslovani so protestirali v Moskvi in Budimpešti. Kaj več ne bodo storili, ker Nagy zanje zdaj ni več važen. Nemški časnikarji jim celo očitajo dvoljeno vlogo pri zadevi z Nagyjem. Naj bo kakorkoli, eno drži: S komunisti se ne more več nihče pogajati, ker se ne držijo niti mednarodnih dogоворov.

Previdnostni ukrepi v Romuniji in Bolgariji

Sovjeti so vojaško zasedli tudi Romunijo in Bolgarijo, ker se boje, da bi se uprla ljudstvu tudi v teh dveh

državah. V Romuniji so začeli razroževati vojsko in so pustili orožje le politični policiji. V Bolgarijo so poslali močne vojaške oddelke. Politična policija je arretirala na stotine ljudi, ki bi utegnili po madžarskem vzgledu voditi upor. Za Poljsko je že tako znano, da njeno prebivalstvo Sovjeti zelo »ljubijo«. Tako morajo Sovjeti imeti svoje divizije v podolžniških državah in krotiti njihove oborožene sile, namesto da bi bile te sile njihove zaveznice. Kaj bi šele bilo, če bi Sovjeti pričeli kakšno vojsko, katere nas Bog varuj! Vse podolžniške države bi se dvignile proti njim. A klub temu bo moral njihov imperij prej ali silej propasti, ker ima pritisk z vojaško in politično silo svoje meje in rodi obup ter odpor. Tudi drugod po svetu se zlasti razumniki obračajo proti komunizmu, kar je znak, da je začel propadati. Mladina, ki je nekoč šla na barikade za rdečo idejo, se danes borii na barikadah proti komunizmu, ki se je spremenal v največjo reakcijo. In ta strah pred koncem bi utegnil pripraviti kremeljske pravake, da bi pred lastnim koncem skušali pognati v zrak ves svet, kakor je grozil in delno storil tudi Hitler. Zato so desetine sovjetskih divizij v Vzhodni Evropi podobne černim vranom, katerih nas lahko reši le močna Amerika ter edinost vsega nekomunističnega sveta.

Laž ima kratke noge

Vatikansko glasilo »Osservatore Romano« obsoja Združene narode, ker niso tako odločno nastopili proti Sovjetom, kakor so nastopili proti Angležem in Francozom zaradi Egipta. Sovjeti so na Madžarskem zagrešili rodomor, ki je podoben nacističnemu rodomoru Židov med vojno. Madžarsko so spremenili v en sam Katin. Kakor je Stalin tajil zločin nad katinskim žrtvami, tako njegovi nasledniki tajijo zločin nad madžarskimi žrtvami, a ves svet ve,

M. Mazora:

Simonu Gregorčiču

ob 50. letnici njegove smrti

Naš slavček čarobnega petja,
dosegel planinski si mir:
pod Krnom tam pol že stoletja
ti Soča šumlja venomer.

Nad tabo še vedno, vse huje
zaganja se v čolnič vihar,
čez morje divja, silno hruje,
a v čolnu ne klone brodar.

Je tvoj spomenik kot svetišče,
ki k njemu rad romi rojak,
v bodočnost tam grebe in isče:
kdaj prost bo moj narod teh tlak?

Tvoj duh mu šepeče preroški
iz daljnih onstranskih daljin,—
valovi prisluhnejo soški
in krog vsi vrhovi planin:

»O zemeljska ti domovina,
še eden te čaka prepad,
potem bo prišla veličina
in tvoja najlepša pomlad . . .«

V globine tja večne izgine
napovedi tajni šepet,
tvoj grob pa ljubezen prešine,
da škriplje okostje, poet.

Za izseljence

Prva adventna je po ukazu sv. stolice nedelja za izseljence. Miloščina te nedelje gre v poseben sklad pri sv. koncilski kongregaciji. Iz tega sklada podpira sv. stolica posebne ustanove med izseljenci, predvsem izseljenske duhovnike, zavode za vzgojo mladine, sirotišča, tisk in podobno. Sv. Cerkev se živo zaveda, da je treba za izseljence, ki hodijo iskat materialnega kruha, posiljati dušne pastirje, ki naj jim nudijo duhovnega kruha božje besede v njih materinem jeziku. Zato je njena prva skrb dati izseljencem domače duhovnike in redovnike. V Italiji je v ta namen ustanovljena posebna družba tkzv. kalabrinjanec, ki skrbe samo za dušno pastirstvo med izseljenci.

Slovenci take družbe nimamo. A kljub temu je posebno ljubljanska škofija vedno skrbela, da so tudi slov. emigranti imeli svoje duhovnike. Danes je v tem oziru za slov. izseljence bolje kot kdaj koli prej. V vsaki državi, kjer je kaj Slovencev, je tudi slov. duhovnik. Posebno lepo je urejena duhovna pomoč našim izseljencem v Franciji, Belgiji in na Holandskem ter Angleskem. V teh deželah deluje 6 slov. duhovnikov, ki so med sabo povezani ter izdajajo tudi skupno glasilo »Luč«. Duhovniki so tamkaj jedro, okrog katerega se povečini zbira vse, kar je še moralno zdravega in narodno zavednega med našimi izseljenci in begunci.

Se bogateje je danes za slov. emigrante poskrbljeno v Kanadi, ZDA ter Argentini. Toda najbolj se moramo čuditi, kako nastaja nova slov. naselbina v Australiji. V to daljnjo deželo je najprej zašlo nekaj begunec. Za njimi je prišel p. Pivko, frančiškan, ker svetni duhovniki niso mogli. Ta je takoj začel z organiziranim delom. Ustanovil je izseljensko glasilo »Misli«. Tedaj mu je prišel na pomoč p. Ambrožič in letos se mladi p. Valentin. Tako so sedaj že trije goreči patri v Australiji, ki skrbe za duhovne potrebe tamkajšnjih Slovencev.

Naših izseljencev in vseh, ki med njimi delujejo, se na poseben način spominjam prihodnjo nedeljo.

cije. Zmago trdih stalinovskih nazrov, ki so za Zahod morda manj nevarni kot sladki smehljaji Bulgarin, so omogočili dogodek na Poljskem in Madžarskem. Kremelj je uvidel, da lahko vzhodnoevropske narode obdrži v svojem kolonialnem imperiju samo z oboroženo silo in politiko trde roke. Hruščev, ki je pred meseci obsojal deportacije ter umore, katere je pripisoval Stalinu, je zdaj dovolil in morda zahteval, da so sovjetski vojaki pod kolektivnim vodstvom Stalinovalov naslednikov prav tako pobijali Madžare ter jih odvaja v deportacijo. Če bi bile razmere mirnejše, bi verjetno Hruščev moral iti, toda danes skušajo člani kolektivnega vodstva v Kremlju nuditi zunanjemu svetu videlz notranje enotnosti. Nevarno stalinovstvo se bo nadaljevalo, a pravila, na katero se naslanja, bo nekoč razgnala komunizem.

Poljski odnos do Tita

Uradno glasilo kom. partije je pred kratkim napadlo pisanje moskovske »Pravde« v zvezi s Titovim gledanjem na madžarske dogodke. List »Trybuna Wolności« piše, da so smešne sovjetske obtožbe napram jugoslovanski gospodarski politiki. »Pravda« je namreč očitala Titu, da se je okoristil z ameriško gospodarsko pomočjo. Poljski glasilo pravi, da se je tudi Sovjetska zveza med vojno posluževala ameriške pomoči.

NAŠ TEDEN V CERKVI

2. 12. nedelja, 1. adv: sv. Bibiana, d.
3. 12. ponedeljek: sv. Frančišek Ksav.
4. 12. torek: sv. Barbara, d.m.
5. 12. sreda: sv. Kriščin, m.
6. 12. četrtek: sv. Miklavž, šk.
7. 12. petek, prvi: sv. Ambrož, šk.
8. 12. sobota: Brezmadežno spočetje D. M.

*

SV. AMBROŽ († 397) skozi 23 let škof milanski, cerkveni učenik, odličen pisatelj, govornik; s svojimi govorji je spreobrnil Avguština.

Predno je postal škof, je bil cesarski glavar v Milenu. Bil pa je tako odličnega življenja, da je bil, ko je umrl tedanji milanski škof, izvoljen za škofa, čeprav je bil šele katehumen in se je pripravljal na

sv. krst. Posvečen pa je bil za škofo šele, ko je bil krščen in je postal duhovnik.

Kakor je bil veden v cesarski službi, enako natančen je bil v cerkveni. Bil je milega značaja, a močne volje. Mogičnemu cesarju Teodoziju je prepovedal vstop v cerkev, ker je dal v jezi pomoriti sedem tisoč upornikov v Solunu.

Tudi dandanes imamo odlične in odločne cerkvene dostojanstvenike, ki branijo pred nasilnimi oblastniki vero in moralo in svobodo ljudstva — toda današnji oblastniki trmasto vztrajajo v svojih zmotah, nimajo smisla za poštenost, pa zapirajo v ječe in prisilna taborišča kardinale in škofe, duhovnike in vernike.

Sv. Ambrož je odlično pospeševal liturgično življenje.

je se bodo poslednjic zbrali in za vedno razšli: Eni pojdejo v večni raj, drugi v večni pekel; eni v nepopisno srečo in veselje, drugi v nepopisno žalost in trpljenje; eni bodo obilno nagrajeni in popolnoma rešeni vsakršnih muk, drugi pa strasno kaznovani in pogrenjeni v večno brezno bolečin; eni se bodo polepšani blesteli kot sonce, v krogu angelov in svetnikov, drugi pa se bodo zmalicieni evri in smodili v družbi neznošnih hudičev v peklenškem ognju. Eni bodo uživali držbo in dobroto neskončno popolnega Boga, Njegove sladkosti in čudežne darove, drugi bodo pa zmanjšeli in jokanje klicali njegovo osrečujočo bližino.

Jezus se v svojih izjavah ne šali, napoved se bo torej brez dvoma izpolnila. Ta resnica nas svari, da se ne igramo ne s časom ne z življnjem. Življenje ni ne igra ne praznik, marveč priprava na večnost, pot do cilja. Samo dvojen cilj je možen: ali večna nebesa ali večni pekel. Tretje poti ni. Usodna odločitev bo padla na sodni dan. A zavisi v veliki meri od nas samih. Kdor se vdaja grehu, kdor ne ljubi iskreno Boga in ne živi po Njegovi postavi, tak nikdar ne bo videl nebes. V nebesa bodo še ponižne, globoko verne, bogaboječe in čiste duše; take, ki rade molijo, poštano živijo, se ogibajo slabega, se borijo zoper skušnjave, ljubijo sv. obhajajo; take, ki so polne ljubezni do Boga in do bližnjega. Vse drugo bo pa ali temeljito prečiščeno ali pa obsojeno na večno pokoro.

Na dan sodbe, reši nas, o Jezus!

Iz življenja Cerkve

CRNA KARMELIČANKA

V Združenih državah v mestu Concord je stopila v karmelski samostan dekle črnej polti Shirley Evelyn. Je to prva zamorka karmeličanka. Karmeličanke ne poznajo nobenih rasnih razlik.

V AMERIKI RASTE ŠTEVILLO KATOLIŠKIH SOL

Z novim šolskim letom so v Los Angeles-u odpri 14 novih župnijskih šol in dve višji. Na 27 katoliških šolah študira sedaj 125.000 gojenec. Velik porast so zaznamovali tudi v škofiji Detroit. Število gojenec se je v primeri s preteklim šolskim letom povečalo za 7000. V tej škofiji obiskuje skupno 163.000 gojenec 315 katoliških šol.

SESTRA-ZDRAVNICA

Na turinski medicinski fakulteti je doktorirala z najboljšim uspehom sestra Noemi. Prej se je imenovala Lilla Passet in je bila uradnica. Odpotovala bo v misijone v Tanganiko.

ZAHTEVALI SO MRTVEGA MISIJONARJA

Mesto Leopoldville v Belijskem Kongu je zahtevalo, da prepeljejo v njihovo sredo do njihovega bivšega misjonarja p. Rafaela de la Kethulle. 25. junija je umrl v Belgiji. 37 let je požrtvovalno delal za črnce, zlasti za mladino. Sedaj med njimi čaka vstajenje njegovo truplo.

OD »JAZZA« K OLTARJU

V New Yorku je bil posvečen za mašnika Gata Frega, ki je svoj čas sodeloval pri znanim kvartetu Joe Mooney-a. Vstopil je v kapucinski red in se imenuje sedaj fr. Janez od Križa.

DOBRODELNOST SV. OCETA

Papeževa akademija znanosti je ob priliki papeževe 80-letnice izdala več knjig o sv. ocetu. Med drugim je v teh zbirkah tudi popisan dogodek o usodnem napadu na Rim dne 19. julija 1943.

Papeževa velika ljubezen se je pokazala v vsej veličini dne 19. julija 1943, ko so ga v njegovih privatnih knjižnicah nenadoma presenetili treski prvih bomb. Tako je vstal in ukazal: »Prpravite avto, nočem nobenega spremsta. Zberite ves denar v naši blagajni.« Potem je izjavil nekaterim članom diplomatskega zbornika, ki so bili zbrani v predсобi, da se bo v slučaju nadaljnih zračnih napadov preselil v predmestje, da ho tam delil s trpečim ljudstvom isto usodo. Šel je nato v vatikansko upravo in vprašal, koliko denarja so zbrali: »Približno dva milijona,« so mu odgovorili. »Zberite še denar novčica sv. Petra,« je ukazal. Zračni napad ni se prenehal, ko je avto sv. oceta že dosegel naselje Sv. Lovrenca, kjer je njegova očetovska ljubezen potolažila toliko nesrečnih in žalostnih srce.

LERCAROV POZIV

Ob spominski svečnosti za madžarske žrtve sovjetskega nasilja v Bologni je kardinal Lercaro med drugim dejal tudi naslednje:

Vabim vas in vse druge, da pregledajo svoje notranje prepričanje in zunanje ravnjanje. Zakaj nihče naj nikoli in iz nobenega razloga ne daje opore komunistični zaroti, naj ne kaže naklonjenosti in ne zagovarja sožitja s komunizmom. Nihče naj tudi ne daje komunizmu — čeprav samo iz neprevidnega toda zgrešenega očnjevanja in trenutne zbegosti — sijaj nepremagljive moći, ali nujne naloge v zdodovinskem dogajanju!

Brez dvoma je ta nastop pred mednarodnim forumom posebno za nas zamejke Slovence izredne važnosti. S tem namreč spoznajo naše pereče manjšinsko vprašanje tudi zastopniki drugih svobodnih evropskih narodov in po njih ves zahodni svet.

EKONOMSKI POLOŽAJ ŠPANSKIH DUHOVNIKOV

V Španiji se je širila liberalna propaganda, da so duhovniki zelo dobro plačani. Izvedli so podrobno statistiko, iz katere je razvidno, da so to gole laži. Izkazalo se je, da spadajo španski duhovniki v sloj, ki ima najniže dohodke v državi. Zlasti težko je življenje duhovnikov po kmečkih župnih.

Zato je tem bolj občudovanja vredno ravnanje španskih razumnikov, ki se v velikem številu odločajo za duhovniški poklic in se odpovedujejo drugim bolj donosnim poklicem.

KONEC MINDSZENTYJEVIIH

PREGANJALCEV

Vatikanski tednik »L'Osservatore Romano della Domenica« poroča, kakšno platio so prejeli vsi tisti, ki so ogrskega kardinala Mindszentyja tirali pred sodiščem in ga odsodili na dosmrtno ječo. Prvi je plačal svoj dolg Laszlo Rajk, ki je prvi začel gonjo proti kardinalu, češ da kardinal podpira pripravo vojne med Ameriko in Rusijo. Kakor je znano, so Rajka odsodili na smrt pod obtožbo protidržavnega

delenja in vohunstva v prid Amerike. Drugi je Rakosi, ki je odredil aretacijo in odsodo kardinala. Sandor Zaid, ki je med procesom vodil komunistično propagando, se je sam umoril, potem ko je umoril ženo in otroke. Istvana Riesa, ki je bil med procesom pravosodni minister, so našli mrtvega v zaporu. Polkovnika Gyula Oska, ki je kardinala aretriral, so ustrelile obmejne straže, ko je hotel zbežati iz Ogrske. Tudi mož in žena, ki sta za proces pripravila potvrdjene listine in ki sta zbežala z Ogrske, sta žalostno končala. V koncentrično taborišče so spravili Ferenc Domáša, ki je organiziral demonstracije proti kardinalu, in Imreja Zipsa, ravnatelja zapora, kjer je bil kardinal zaprt. Kot zadnji je plačal svoj dolg Vladimir Farkaš, ki so ga uporniki ustrelili v ječi. Farkaš je vodil izpravljajo kardinala in tako dejansko vse pripravil za njegov proces in krivico odsodbo.

Po tem poročilo dostavlja vatikanski tednik naslednjo pripombo: Pred šestnajstimi stoletji je rimski pisatelj Laktancij v svoji knjigi opisal, kakšen žalosten konec so doživel cesarji, ki so pregnali vernike komaj vstale Cerkve. Dogodki naših dni potrjujejo, da se zgodovina ponavlja.

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

SLOVENEC FRANK LAUSCHE — AMERIŠKI SENATOR

Pri zadnjih volitvah v ZDA je bil v državi Ohio izvoljen z veliko večino za senatorja ameriški Slovenec Frank Lausche, bivši guverner te države. S svojo izredno nadarenostjo in poštenjem si je pridobil ugled ameriškega ljudstva, ki ga je sedaj izvolil za senatorja. To je prvi Slovenec, ki je v ZDA dosegel tako visoko službo in čast.

JUGOSLOVANSKI DIPLOMAT NASEL SMRT V BUDIMPESTI

Več novinarjev in diplomatov je našlo smrt pri uporu na Madžarskem. Med njimi je tudi prvi tajnik jugoslovanskega poslaništva, v čigar sobo je padla topovska krogla. Pri nekem cestnem streljanju pa je našel smrt dopisnik pariškega tednika »Paris Match«. Previdnejši novinarji so se raje držali po dunajskih hotelih in zbirali novice od svojih državljenskih kolegov.

SLOVENEC NAGRJEN NA GLASBE- NEM NATEČAJU V ITALIJI

Pri natečaju »Gian Battista Viotti«, ki ga vsako leto prirejajo za mlade skladatelje v Verceiliju pod pokroviteljstvom italijanskega predsednika, je med 200 udeležencem iz vsega sveta prejel diplom in javno pohvalo slušatelj ljubljanske akademije za glasbo Alojz Srebotnjak. Predložil je komisiji svojo skladbo »Mati«.

»NAS DOM« V SAN JUSTU

V nedeljo dne 21. oktobra je bil v San Justu slovensko blagoslovjen in odprt nov slovenski dom. Dopoldne je bila otvorena slovesnost, popoldne pa velika ljudska prireditev v novih prostorih.

Naš dom razpolaga z lepimi prostori, ki bodo predvsem služili kot šolske učilnice in zbirališče za kulturne prireditve.

Cestitamo rojakom v Argentini, ki so si znali s skupnim prizadevanjem ustvariti lepo kulturno središče.

SKOF ROŽMAN V ARGENTINI

Skof Rožman je prispel iz Združenih držav na kratek obisk v Argentino. Obisk bo izrabil za oddih in gotovo tudi za srečanje s številnimi Slovenci, ki bivajo na področju Buenos Airesa. V Združenih državah je škof neprestano na potovanju po slovenskih naselbinah, kjer ima številne misije. Postal je največji živeči slovenski misijonar.

TAVAJOČI OTROCI

Vso grozo razmer na Madžarskem razdevajo poročila o tavajoičih otrocih, ki so izgubili starše, ali so se izgubili od njih. Mednarodni Rdeči križ zbira te sirote in bo skušal zanje na kak način poskrbeti. — Gorje oblastnikom, ki so krivi trpljenju teh nedolžnih bitij.

POZIV DOBRIM SRCEM

Množice madžarskih beguncov naraščajo, sedaj jih je že nad 80.000. Avstrijska vlada se neprehnomu obrača na kulturni svet, naj ji pomaga pri ogromnem delu. Prosijo vse države in vse narode za denar, za hrano, zdravila in obleko. Begunci z največjo naglico pošiljajo iz Avstrije v druge države. Tako so prišli zadnja nedelja prvi mladi begunci, delavci in dijaki v Milan. Prisotni nadškof Montini in minister Vigorilli sta pozdravila prve begunce-goste v imenu vseh državljanov. Za temi primi žrtvami komunistične tiranije pride v našo državo še več tisoč žena in otrok, ki bodo čakali v raznih planinskih in obmorskih hotelih na odselitev v prekomorske dežele.

Rdeči križ zbirajo po vsej Italiji darove za Madžarsko in njene begunce. Po velikih mestih organizira te zbirke Rdeči križ sam, po deželi pa posamezne nekomunistične organizacije. Na Tržaškem so po Krasu v dveh, treh krajih organizirale tako zbirko italijanske politične stranke, Slovenci pa deželi pa s kakšno majhno izjemo nismo nizcesar storili. Naše nekomunistične stranke in skupine po vseh so splošno nedelavne, oziroma jih skoro ni in tako se za dobredelno akcijo izven cerkve nihče ne zgane. In kljub temu je mogoče uspešno pripraviti dobrodelno akcijo za madžarske sirote. Treba je samo dobiti pooblaščilo od Rdečega križa v Trstu in tako lahko vsaku župnijo ali žola ali organizacijo izredno nabitko v korist tako potrebnih Madžarov.

Pozivamo vsa dobra srca na Tržaškem, na Goriskem in vse Slovence po svetu, ki ste prijatelji ŠK. glasov, dajte radi in hitro svoj velik dar za trpeče begunce, ki v deset tisočih sred zime zapuščajo svojo domovino. Prvimo velik dar, ker je stiska izredno velika. Dobri krščanski ljudje radi dajo tudi veliko, samo če hočejo in če krščansko ljubezen praktično razumejo. Ta

Za sporazum med narodi

Od 10. do 15. septembra so v Berg-en-Dal-u blizu Nijmegen-a na Holandskem imeli mladi krščanski demokratje svoje študijske dneve. Tega zborovanja so se udeležili nizozemski, francoski, nemški, belgijski in poljski predstavniki. Slovence je zastopal dr. Stanislav Mikolič, katemu so časnikarji stavili vrsto vprašanj in nato razgovor objavili v več nizozemskih časopisih.

Temu, ki so jo na študijskih dnevih obrazovali, je bila: Krščanska miselnost in narodne zahteve. V tem smislu so se udeleženci tečaja dotaknili tudi perečih mednarodnih problemov, ki jih je treba reševati v krščanskem univerzalnem duhu, tako v Posarju, zedinjenju Nemčije, meji med Poljsko in Nemčijo, zaščiti narodnih manjšin, vprašanje Sev. Afrike itd.

Slovenski zastopnik dr. Mikolič je sprožil vprašanje slovenskih mej in slovenskih narodnih manjšin, kar so vsi s povernostjo poslušali. Tako je seznanil mlade krščanske demokrate o koroškem, goriškem in tržaškem vprašanju ter o vprašanju Beneške Slovenije.

Brez dvoma je ta nastop pred mednarodnim forumom posebno za nas zamejke Slovence izredne važnosti. S tem namreč spoznajo naše pereče manjšinsko vprašanje tudi zastopniki drugih svobodnih evropskih narodov in po njih ves zahodni svet.

ZACELE SO SE OLIMPIJSKE IGRE

V četrtek 22. novembra so se v Melbournu začele olimpijske igre. Olimpijadi XVI. v vrstnem redu, je otvoril edimburški vojvod. V slavnostnem spredvodu je korakalo 4.516 atletov iz 68 držav, ki so se vsi udeležili olimpijskih iger. Otvoritve je prisostvovalo nad 100.000 ljudi. Ugodno v

SIMON GREGORČIČ

večno živi
pesnik

Med prvo svetovno vojno je služil v Pulju oziroma na Brionih topničarski nadporočnik dr. Dominik Stribrny, po rodu Čeh, po poklicu srednješolski profesor. Pri tamkajšnjih posadki je bilo tudi mnogo slovenskih vojakov. Stribrny je pri pregledovanju vojaške pošte začuden opazil nenačadno veliko število lepih Gasparijevih razglednic s prizori in citati iz pesmi goriškega slavčka Simona Gregorčiča, njemu dodelj skoraj nepoznanega pesnika. Povpraševal je vojake o Gregorčiču in pri tem spoznal, da je ta pesnik globoko prodril med narod, da je pravi narodni pesnik slovenski. Začel je brati vse, kar je bilo v slovensčini do takrat napisanega o Gregorčiču. Leta 1916, torej ob desetletnici pesnikove smrti je sestavil obširno kritično študijo o Gregorčiču, ki je dve leti pozneje izšla v češčini; prevedeno imamo tudi v slovenščino. Stribrny je v tej razpravi predstavljal Gregorčiča Čehom, a deloma ga znova odkril tudi Slovencem, zlasti izobraženstvu, ki je bilo ob Cankarju in Župančiču nanj že nekoliko pozabilo. Odkril pa je tudi socialno vlogo Gregorčičeve pesmi prav s tem, da je opozoril na dejstvo, da ga preprosti vojaki tako cenijo.

Socialni pomen lepe pesmi in vsake umetnine sploh tiči v vplivu, ki ga ima na manjše ali večje število posameznikov ali pa tudi na ves narod. Kak moderni skrajno subjektivistični pesniki je lahko velik umetnik; ne moremo pa reči, da vrši njegova pesem kako socialno funkcijo, če ga morda na vsem svetu razume in uživa le nekaj sto ali kvetjem nekaj tisoč ljudi. Drugače je s pesniki, kot je bil Gregorčič. Njegova pesem je takoj šla med najširše množice; njen vpliv sega daleč preko pesnikovega časa. Prvi zvezek Gregorčičevih pesmi je bil natisnjen v 1800 izvodih v času (1882), ko je bila pri Slovencih vsaka naklada nad tisoč izvodov, če ne štejemo na božnih knjig in izdaj Mohorjeve družbe, zelo velika in tveganja. Občinstvo je v dveh mesecih pokupilo skoraj vso, v šestih mesecih pa prav vso naklado, tako je osvojil slovenska srca. Premislimo malo, kdo je to knjigo verjetno kupil. Med kupci so bili gotovo revni dijaki; rajši so se odpovedali kosu kruha, samo da so si nabavili »zlatlo knjige«, ki jim je krepila navdušenje za lepoto in voljo za delo in življenje. Kupovali so jo izobraženci, duhovniki, učitelji, zdravniki, uradniki, delavci, kmečki fantje in dekleta. Vsakemu je prinesla nekaj svetlega iz kraljestva lepote, marsikom je pomagala preko kakuge težkega trenutka. Gregorčičeve pesmi so peli takrat in jih pojo še danes fantje na vasi in vojaki na pohodu; prezivela je dve strašni svetovni vojni, ki sta divjali preko Gregorčičevega planinskega raja. Še danes jih prepevata fant in deklet, delavec in razumnik po svojem delu, izseljene v tujini po vseh delih sveta. To je pesem o slovenski usodi, o naših gorah, o domači vasi in tihem življenju v krogu rojakov in o razočaranju v svetu, o sanjah mladega človeka, o sladkosti in bolečini v ljubezni. Vse je preprosto, domače in prav zaraditega močno, privlačno in oporno. Osemdeset in več let je že, kar tolaži slovenskega človeka v trenutkih žalost in mu kljub pesimističnim in otožnim privinam vrliva v dušo blagodejni občutek miru in spokojnosti ter ga nevilsivo navdušuje za dobro stvar. In še ni umrl! Še je sveža in močna, še bo živel ter razsvetljevala mračne čase, ki nam in zanamcem najbrž ne bodo prihranjeni.

Literarna zdvodovina deli včasih pesnike po nenavadnih merilih. Ena takih razdelitev razlikuje pri pesničkih štiri osnovne tipi: pesniki so po svoji temeljni nastrojenosti ali videi ali pevci ali svečeniki ali pa čarovniki. Čeprav je bil Gregorčič po tej opredelitevji izrazit pevec, moramo priznati tudi, da je bil v neki meri tudi videc. Kako naj je drugače skoraj štirideset let pred

dvanajstimi soškimi bitkami začrtal naslednji prizor:

*Nad tabo jasni bo obok,
krog tebe pa svinčena toča
in dež krvav in solz potok
in blisk in grom — oh, bitva vroča!*

(Soči - 1879)

Vse Gregorčičeve delo dokazuje, da se za gonilne sile takratnega političnega življenja v Evropi sploh ni zanimal; dogodke je sprejemal, kot jih sprejema velikanska večina ljudi, namreč pasivno. Najbrž mu niti na misel ni prišlo, da se dā nanje vplivati; ozadje evropskega dogajanja mu je bilo zastreto niti se ni potrudil, da bi ga proučil; politične sedanjosti in bodočih možnosti ni analiziral znanstveno; to je bilo zunaj njegovega zanimanja. In vendar je spoznal možnost in jasno naslikal podobo bojev ob Soči.

Nekaj sličnega je v pesmi »Olkic«. Ta je nastala v marcu 1882, torej malo manj kot četrto stoletje pred pesnikovo smrtno. Konec te prelepne vizijske tvorbe naslednja vizijska:

*Pred duhom vidim nizko sobo,
a v sobi bledo sveč svetlobo;
med svečami pa spava mož,
bled mož, ogrjen s plasčem črnim;
ki s trakom je našt srebrnim;
on trdno spi, nevdramno spi.
strudila ga je težka hoja.
Moža pa množica ljudi
z mladiko oljko kropi,
žeče mu večnega pokopa.*

Tako natančno orisan prizor bi težko nastal kot plod same misli na smrt. Pesnik ga je moral imeti vizualno pred očmi.

Tudi Predsmrtnice vsebujejo več takih mest. Sploh je bil Gregorčič duševno kot zelo občutljiv aparat. Imel je tudi telepatičen čut. O tem priča njegov priatelj Ignacij Leban, bivši župnik v Batujah. Ko je Gregorčič bil na Gradišču, ga je večkrat obiskal. Pesnik mu je včasih rekpel: »Vedel sem, da prihajate.« To se je zgodilo tudi, kadar je g. Leban prišel popolnoma nenapovedan. Morda je v tem smislu vplivala na Gregorčiča tudi samota in skoraj hotena ločenost od ljudi.

*

O bodočnosti Evrope je tista leta pisal tudi Janez Mencinger. V svojem romanu Abdon je zelo dobro zadel glavne poteze raznih totalitarizmov, kakršnih takrat ni bilo nikjer na svetu. Veliki ruski mislec Vladimir Solovjev je 1899 napisal precej obširen tekst o antikristu, ki da bo v XX. stoletju začasno zavladal v Evropi.

Zanimivo je, da je tudi Gregorčičev antipod dr. Anton Mahnič v nekaj lapidarnih stavkih orisal usodo Evrope, dogodke, ki so se skoraj dobesedno uresničili. Gregorčič in Mahnič sta bila dva popolnoma različna psihološka značajka. Gregorčič je bil lirik, mehak, prav nič razumar, z močnimi čustvi, ki so gibala njegov čas (ljubezen do domovine, slovensko in slovansko navdušenje, človekoljubje), neaktivni; ob vsem pa nesprotnem pihljaju se je zaprl sam vase ter utihnil. Mahnič pa je bil izrazit racionalist, analitik, prav malo dostopen za pesniško lepoto. Njegov pogled v bodočnost ni bil prav nič poseben; zajel je usodo Evrope v XX. stoletju. V razpravi »Božja pravda v zgodovini narodov« (1896), napisani pred šestdesetimi leti, je čisto jasno videl prihajati nad Evropo socialno revolucijo. »Gorje ti, Evropa!« je vzkliknil. »V nedaljni prihodnosti se bode vršili radikalni pravrat, ki bo sedanji družbi in državi dal novo lice. ... Bog bo sodil Evropu zaradi njenih neumnosti in grehov. Naroči, kateri v zavesti svoje absolutne nedvirsosti teptajo božje in človeško pravo, bode Bog ponizal, obiskal jih z vojskami in javnimi nezgodami. ... Zlato tele je malik, ki ga moli na materialistični vek. ... Malikovalci zlatega teleta so ustvarili socialno vprašanje. Bog jih bo sodil; a bojimo se, da bodo izvršitelji te sodbe vstali ravno iz zatirane množice. Sodba se bode vršila v obliki social-

no-demokratične rdeče revolucije. ... Za grehom pride kazen; a javni grehi zaslužijo javno kazen. Grehi so socialno-političnega značaja, kazneni so socialno-politična revolucija. — Kakšno bo politično lice Evrope, kakšne bodo socialne razmere v naši družbi, ko se bode izbesnel strašni vihar? Na to bi mogel odgovoriti le Bog.« Mahnič dostavlja, da bo človeštvo lahko rešila le Cerkev, ki je neuničljiva.

Treba se je zamisliti v čas pred 60 leti, ko je Mahnič objavil gornjo razpravo, da si lahko predstavljam vso težo trditev, ki jih vsebuje. V Evropi je vladal trden red; vojne že dvajset ni bilo nobene. Tudi kakrške velike napetosti, ki bi stresala ali razganjala kako državo ali obstoječi družabni red, ni bilo. Edina nova sila je bila socialna demokracija, ki pa ni niti takrat niti pozneje izpeljala nobene revolucije, če izvazmemo ponesrečeni poskus pariške komunike. Nemška socialna demokracija je bila tako malo prevratna, da je v prvi svetovni vojni podprla Viljemovo Nemčijo vkljub vsem prejšnjim sporom z Bismarckom. O današnjem komunizmu ni bilo niti sledu; zato Mahnič rabi v oznamku revolucionarnih sil XX. stol. evfemistični izraz socialna demokracija. O možnosti svetovnih vojn se tik pred koncem stoletja nikomur niti sanja-

lo ni, še manj pa da bo po poti racionalistične analize prišel kdo do spoznanja njenih radikalnih posledic. In vendar!

Tako točna diagnoza bodočega razvoja se po razumski poti ne da razložiti. Kar je Mahnič v isti razpravi dognal z logično analizo, mnogokrat resno šepa. Da bi se n. pr. Avstrija lahko zrušila, to mu sploh ni prislo na misel. Posmehoval se je Napoleonovemu izreku, da bo Evropa republikanska ali pa kozaška. »Kozaškemu absolutizmu je človeštvo odraslo,« je trdil. In vendar imamo danes ruske čete v srednji Evropi.

*

Problem Gregorčič-Mahnič! To ni bil osebni spor. To je srečanje dveh svetov. Drug ob drugega sta trčila mehko, čustveno, slovansko, človečansko, razumsko nejasno opredeljeno, malec pesimistično in pasivno mesijanstvo Simona Gregorčiča in logični, v bistvu optimistični, aktivni racionalizem Antona Mahniča. Oba sta iskreno želela dobro Slovencem in vsemu človeštvu, vendar se je iz njunega srečanja rodilo naspotje, vredno klasične tragedije. Skoraj bi dejal: teza in antiteza! Ali bomo Slovenci kdaj doživeli sin-tezo teh dveh svetov?

Anton Kacinc

ODGOVOR "DELU"

Po dolgem razmišljjanju in morda stotih cenzurah okrajnega in osrednjega odpora partije, se je zgoriškemu zagovorniku izgubljenih komunističnih prav posrečilo, da je svoj pretehtani, za lase privlečeni »odgovor« porinil med raztresane stolpe zadnje številke svojega revolverskega glasila. Predvsem gre podčrtati, da ta »odgovor« sploh ni odgovor in to iz naslednjih vzrokov:

1. vsebina našega dopisa ob Vseh svetih ni bila tista, na katero je možakar »odgovarjal«;

2. kot se je nadebudni komunistični pismen v času vojne iz strahopetnosti zavijal v plahito (kar je v Zgoniku vsem znano), je hotel zaviti v plahito tudi vso tisto — da rabimo točni izraz — revolversko preteklost nekaterih članov pokopane »ljude oblasti«, ki je arretirala in ugrabljala slovenske ljudi (primer: Gabrovec);

3. očitkov, ki jih v svojem ponesrečenem »odgovoru« imenuje »sklevete in obrekovanja«, zagrizeni tovariši niti ni zanikal, kar preprosto pomeni, da držijo;

4. salesko-zgoriški zbor, ki nosi ime »Rdeča zvezda«, je sestavljen iz izrazitih in borbenih brezbožnikov, od katerih je eden javni obrekovalec Cerkve in duhovnikov. Ta zbor ne bo smel v nedogled skriniti svetega kraja miru, ker njegovo nespoljanje žali spomin mrtvih in verski čutih;

Zdržani narodi so vnovič pozvali Francoze, Angleže in Izraelce, naj se umaknejo iz Egipta. Nasser je sklenil izgnati iz države 70 tisoč britanskih, francoskih in izraelskih državljanov. Svoj sklep je pa nato zaredi pritiska javnega mnenja umaknil. Na Sinajski polotoku prihajajo mednarodne sile Združenih narodov: Francozi, Britanci ter Izraelci pa se v enakem razmerju umikajo. Francija in Francija nista dosegli svojega namena, ker ju Amerika ni podprla. Nasser je postal zmagovalec. V Siriji prihajajo Sovjeti, ki tam ustanavljajo svoje vojaško oporišče. Muslimanske članice bagdadskega pakta, Turčija, Irak, Iran in Pakistan so opozorile na komunistično nevarnost na Srednjem Vzhodu. Njihov opomin velja predvsem Združenim državam, naj hitro nekaj storijo, da preprečijo politični, gospodarski in vojaški vdor Sovjetov na Srednjem Vzhodu. Nekatere arabske države so v skrbih za dohodke iz petroleja, ki ga ne morejo izvajati v Evropo, ker je Sueski prekop zaprt, vsi petrološki vodi, ki so speljani preko Sirije, pa so poškodovani. Položaj na Srednjem Vzhodu je še zelo zamoten in tudi nevaren.

Prav gotovo pa s poniznostjo »Novega lista« kar naprej beremo o ponižnih dopisnikih, o ponižnih skupinah, o ponižnih katolikih. V zadnjem času nas je presenetila izjavica »ponižne skupine iz Gorice. Teden nato je zopet zapel isti mili zvonček in dopis je podpisal »ponižni katolik iz Doline. Prej smo že večkrat brali isti podobni izraz samozavane ponižnosti pod raznimi drugimi dopisi. O teh dveh zadnjih dopisih si upamo javno misliti, da »ponižne skupine katolikov v Gorici v seni »Novega lista« ne obstaja in da »ponižne skupine katolikov iz Doline prav govorijo Dolinčan.«

Kam potuješ v veliko nevarnost, da bi smrtno grešili, je bližnja priložnost. Kdor se brez zadostnega razloga vanjo poda, greši smrtno. — Eva se je podala v bližnjo priložnost, ker je šla brez potrebe blizu prepovedanega drevesa in ker se je pogovarjala s kačo. POMNI: Bog je neskončno pravičen. — Vsak večer obudi kesanje — skrben otrok se spoveduje vsaj vsak mesec.

Izšle so Mohorjeve knjige

Med trnjem in osatom

Družba "ponižnih,"

V »Novem listu« kar naprej beremo o ponižnih dopisnikih, o ponižnih skupinah, o ponižnih katolikih. V zadnjem času nas je presenetila izjavica »ponižne skupine iz Gorice. Teden nato je zopet zapel isti mili zvonček in dopis je podpisal »ponižni katolik iz Doline. Prej smo že večkrat brali isti podobni izraz samozavane ponižnosti pod raznimi drugimi dopisi. O teh dveh zadnjih dopisih si upamo javno misliti, da »ponižne skupine katolikov v Gorici v seni »Novega lista« ne obstaja in da »ponižne skupine katolikov iz Doline prav govorijo Dolinčan.«

Kam potuješ v veliko nevarnost, da bi smrtno grešili, je bližnja priložnost. Kdor se brez zadostnega razloga vanjo poda, greši smrtno. — Eva se je podala v bližnjo priložnost, ker je šla brez potrebe blizu prepovedanega drevesa in ker se je pogovarjala s kačo. Mi ponavljamo: Ce se hočejo vezati NL in njegovi braci, naj se vežejo, svobodno jim. Mi se bomo vezali takrat, ko bodo dani pogoji, o katerih smo zadnjih pisali. Zato ponavljamo: zakaj NL ne priganja pri komunistih, da bi postali demokratični in krščanski, in ne sili v nas, da bi postali komunisti? Ali ne vidi, da je njegov apostolat narobeapostolat?

IZJAVA

Glede na pismo »Slovenskim volivcem občine Gorica« g. Rudija Bratuša, objavljeno v »Primorskom dnevniku« dne 21. novembra 1956, vodstvo Slovenske demokratske zveze za Goriško izjavlja in sporoča goriški slovenski javnosti slednje:

1. »G. Rudi Bratuš ni Slovenski demokratični zvezni in njenemu vodstvu nikoli sporočil nobene kritike. Zato njegovih kritik nič ne pri najboljši volji ni mogel upoštevati.

2. Slovenska demokratska zveza ga pri teh občinskih in pokrajinskih volivcih ni mogla postaviti na kandidatne liste, ker je večkrat javno napadal duhovščino, hvalil komunizem in izrazil željo, da bi ta željorazlagal v teh krajih.

3. Pri tem je Slovenska demokratska zveza ravnala tudi po željih mnogih podpisnikov liste, ki so izrecno izjavili, da ne podpišejo, če je na listi g. Rudi Bratuš.

4. Da je Slovenska demokratska zveza pri tem postopala pravilno, kaže prav dejstvo, da je g. Rudi Bratuš tako hitro preseljal na tisto stran, kamor ga je srce že dolgo vleklo.

Gorica, dne 21. septembra 1956.

Vodstvo SDZ v Gorici

Mohorjeve knjige

Te dni so izšle knjige Goriške Mohorjeve družbe za l. 1957, katere lahko dobite pri naših poverjenikih č. gg. župnik

Povišana trošarina v tržaški občini

Pribivalstvo tržaške občine ima posebno smolo. Že itak se zaradi egiptovske krize napovedujejo slabi časi in zvišanje cen. Kot bi to ne bilo zadost, je spravil tržaški občinski svet na svoje seje razpravo o povišanju trošarine na vino in olje, meso, steklo, ure, etvetc in celo na otroške vozičke. To na podlagi nekega zakona, ki predpisuje povišanje za kritje primanjkljaja v občinski bilanci. Ta zakon (št. 703.) je že nekaj let v veljavi in so se morale po njem ravnat italijanske občine. Pri nata zakon do letos ni imel moči, ker ga še ni bil razširil vladni generalni komisar na tržaško področje.

Vladne stranke v mestnem svetu so skušale prodreti z novo uredbo v omiljeni obliki. Občinski svet ima namreč v tem oziru nekaj svobode in more občinske doklade, ki jih predvidevajo postave, tudi ublažiti. Zato je predlagal ožji odbor, v katerem so zastopniki demokristjanov, socialnih demokratov in republikancev, na-

težavam, ki jih nikjer na Krasu in v Bregu ne manjka, prinasajo prav slovenski večeri veliko lepega veselja in dobre volje. To Dolinčani vedo in zato se radi zbirajo v svojo župno dvorapo, ko drugod zaradi slabega vremena sedite v zapečku.

Središče večera so bile krasne barvne slike iz naše drage Glinščice; to je dolinka z istoimenskim potokom pod Pečami za Boljuncem. Nekaj neverjetnega, koliko prave planinske lepote je dobri Bog nasul tako blizu morske obale! Zelo smo hvaležni g. Bojanu Pavletiču, ki je predaval, vse te lepe fotografiske posnetke sam napravil in kakor smo iz slik spoznali, tudi stene v Glinščici sam preplezel. Poisci te g. Pavletiča, tudi vam bo prav rad pokazal Glinščico in tudi vaši mladini mognedre povečal ljubezen do naše domače zemlje.

Izredna novost pri tem večeru, ki se je po navadi začel in končal s koncertnim filmom, je bil tudi prvi nastop našega novega moškega zборa. Štiri pesmi so zapeli pod vodstvom dijaka Fulvija Simiča. Mlade pevce zelo počitali in jih vabimo k vztrajnosti. Narodno petje ni v svobodni deželi monopol nobenega društva, zato le pojte, mladi fantje in vsi dobro misleči prijatelji, doma in po svetu vas vzpostabljajo in moralno podpirajo!

Mali Repen

Preteklo soboto 24. nov. je umrl naš občičlan in priljubljeni vaščan Milič Stefan, ki smo ga ob lepi udeležbi njegovih prijateljev in znancev v ponedeljek ob 15h položili k večnemu počitku. Pokojnik, ki

je učkal častitljivo starost 89 let, je bil do zadnjega odločen katoličan, zaveden Slovenc in zgleden družinski oče. Ni ga omajal raznarodovalni fašizem, niti brezbojni komunizem. Njegov hlag značaj, njegovo vzgledno katoliško življenje in nje-

DRUŽBA MARIJE MILOSTLJIVE ponovi

v svoji dvorani, ul. Risorta 3, v nedeljo 2. decembra ob 17.30 igro v treh dejanjih

L J U B E Z E N Z M A G U J E

Prijatelji naših prireditev, vabljeni!

gova skromnost so naši mladini in odrasli lahko za zgled. V svojem dolgem življenju je imel tudi mnogo težav, a je z neomajno vero v Boga in stalno molitvijo znaš vse to premostiti in ohraniti tako vedno prijazen obraz in vedro lice — odsvetno notranje sreče, zadovoljstva in božjega mira.

Previden s sv. popotnico je mirno in vdanč, da ga Bog pokliče k sebi. Tudi tu se je uresničil znani slovenski pogovor, ki pravi: Kakršno je bilo twoje življenje, taka bo tvoja smrt...

Blagemu pokojniku, ki je bil tudi zvest naročnik in čitalnik »Katoliškega glasa«, naj bo Kristus bogat plačnik, njegovim preostalim pa izrekamo globoko sožalje.

Večer belih vrtnic

Po dolgem presledku so pretekli ponodeljek zopet smeli Slovenci v tržaški Avditorij. Nastopil je Slovenski oder z Javorovo veseloigro Večer belih vrtnic. Igraleci so se odlično postavili in občinstvo, ki je napolnilo Avditorij do zadnjega kotička, ni štelo z odobravanjem. — Daljšo oceno prinesemo prihodnjič.

Mali Repen

Preteklo soboto 24. nov. je umrl naš občičlan in priljubljeni vaščan Milič Stefan, ki smo ga ob lepi udeležbi njegovih prijateljev in znancev v ponedeljek ob 15h položili k večnemu počitku. Pokojnik, ki

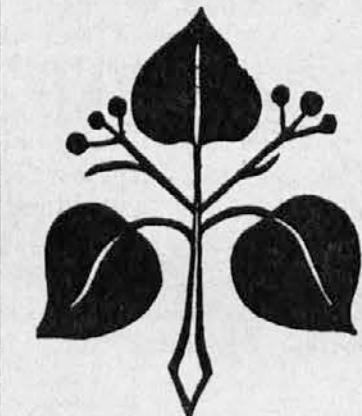
Gorškega

V znamenju lipove vejice

S tajništvu SDZ smo prejeli v objavo programe njenih kandidatov v podeželskih občinah. Objavljamo jih v prepričanju, da naredimo s tem uslužbo našim bralecem, saj jim bo tako olajšana izbira na prihodnjih volitvah. (Ured.)

dob so že storjeni potrebeni koraki. Glede ceste v gorenji vasi v Jamljah je pet lastnikov že več let pripravljenih odstopnic potrebno zemljišče, le posestnik Pahor, kandidat nasprotne liste, se upira odstopničem istega dne pa bo otvoritev pokušnje novih vin, ki jih bodo razstavila razna kmečka podjetja in privatniki iz goriške pokrajine.

V nedeljo 2. decembra dopoldne bo na Rojeah tekmovanje traktorjev, popoldne pa mimohod traktorjev po goriških ulicah, nakar jim bodo izročili nagrade, katerih prva znaša 25.000 lir.

»LIPOVA VEJICA« je znak demokratičnih, svobodoljubnih, nekomunističnih Slovencev!

Pod tem znakom so se že pred polstoletjem borili naši predniki za doseglo človečanskih pravic!

Pod istim znakom nastopamo kandidati liste z lipovo vejico na teh občinskih in provincialnih volitvah za ohranitev izročila naših prednikov in za zboljšanje naših življenjskih razmer!

PROGRAM ZA DOBERDOBSKO OBČINO

- Obnovitev in raztegnitev vodovoda v vse kraje občine.
- Napeljava luči v Dol.
- Zgraditev šolskega poslopja v Jamljah.
- Zgraditev pokopališča v Dolu.
- Asfaltiranje ceste skozi Doberdobj.
- Otvoritev zdravniške ambulante I.N.A.M. v Doberdobju.
- Dokončna ureditev poslopja za otroški vrtec v Doberdobju.
- Jezikovna zaščita po 6. členu ustave.
- Uredba deželne avtonomije po 116. členu ustave.

V ostalem se bomo brigali še za sledeče točke gospodarskega in socialnega značaja:

- Za revitalizacijo odškodnine za razlaščenje zemljišča v Ronkah.
- Za rešitev prošenj za vojaške pokojnine in za izplačilo istih.
- Za socialno zavarovanje hišnih gospodinj in za pokojnino istim.
- Za brezplačno pomoč v bolnicah porodnicam.
- Za popolno zdravstveno pomoč vsem šolskim otrokom.
- Za razširitev obmejnega pasu za še nadaljnih 10 km s prostim trgovanjem v večji meri kot do sedaj.
- Za popravilo ceste v gorenji vasi v Jamljah.

OPOMBA: Za prve štiri točke programa so krediti že odobreni, ker se je za te točke pobrigala dosedanja občinska uprava, in tudi za asfaltiranje ceste skozi Dober-

PROGRAM ZA SOVODENJSKO OBČINO

- Poskrbeli bomo za asfaltiranje ceste Standrež-Sovodenje-Gabrie in za stalno vzdrževanje cest po vsej občini. S tem se bo dvignil tujski promet in se bo zboljšalo gospodarsko stanje občine;
- Resili bomo v najkrajšem času vprašanje vodovoda in nove občinske kopalnice;
- Stopili bomo takoj v stik z merodajnimi oblastmi zaradi zaostale trošarine proste cone od 1. 1949 naprej;
- Borili se bomo za dejansko uveljavljavo deželne avtonomije s posebnim statutom, ki jo ustava že predvideva;
- Zgradili bomo občinsko javno tehnico v Sovodenjah in postavili javne telefonske govornilnice v Rupi, na Peči, v Gabrijah in na Vruhu;
- Skrbeli bomo za splošno in stalno za poslitev naših delavcev;
- Poskrbeli bomo za zgraditev novega poslopja za stalno gospodinjsko žolo, s čimer bomo omogočili prirejanje primernih strokovnih tečajev in predavanj. Skrbeli bomo tudi za preuredivitev sovodenjskega šolskega poslopja, ki naj odgovarja zdravstvenim in varnostnim potrebam.

VOLVICI! PREUDARITE DOBRO NAŠ PROGRAM IN ZAVEDAJTE SE, DA BO STE OMOGOČILI NJEGOVU URESNIČENJE Z GLASOVANJEM ZA LISTO Z LIPOVO VEJICO!

Predvolilna zborovanja

Prvi večji predvolilni shod je bil v soboto dne 24. novembra, ko je številnemu goriškemu občinstvu govoril v dvorani goriške telovadne zveze tajnik PSDI Matteo Matteotti. Poudaril je, da je po zadnjih dogodkih komunizem zašel v najhujšo krizo do leta 1939 sem. Obsodba komunističnega režima sloni predvsem na treh usodnih pokolih delavcev v Berlinu. Poznanju in Budimpešti. Delavstvo se je uprlo izzemanju in zanikanju vseh človečanskih pravic od strani tistega režima, ki se sklicuje predvsem na socialno pravčnost do delavnega ljudstva in na svobodo in pravčnost na vseh področjih. To veliko laž so razkrinkali predvsem zadnji dogodki na Madžarskem. Zato, je poudaril Matteotti, je naloga socializma, da reši problem delavstva in orientacije.

V nedeljo 25. novembra pa je govoril v goriškem gledališču Verdi glavni tajnik kršč. demokracije poslanec Fanfani. S tem je uradno otvoril predvolilno kampanijo demokrščanske stranke. V svojem govoru je poudaril, kako je tudi Gorica deležna socialnega napredka, ki ga z vso vestnostjo izvaja italijanska demokratska vlada, ki je vladila popolne svobode, kar je za vse narode s tako zvano »ljudsko demokracijo« neznana stvar. »Prihod ruskih tankov v Budimpešto« je rekel Fanfani, »je presenetil samo Nennija, ne pa krščansko demokracijo, ki že deset let poudarja, da pomeni komunistični režim zatiranje, grobost, lakoto in kri.«

Semenj sv. Andreja

S prvim mrazom se začnejo v Gorici priprave za semenj sv. Andreja. Tudi letos so že v teku. Pripravljalni odbor je v nemali zadregi, ker je v Gorici vedno manj razpoložljivega prostora za razne kramarje in komedije. Trg sv. Ignacija se vedno bolj krči zaradi novo sezidanih poslopij.

Ze pretekli teden so prispele prve komedije na trg sv. Antona. V tem tednu pa bodo zasedli še vse ostale razpoložljive prostore po trghih in ulicah.

V soboto 1. decembra dopoldne bo sčenčana otvoritev srečolova na pokritem zelenjadnem trgu. Izkušnje srečolova je namenjen otrokom zavoda Lenassi. Popoldne istega dne pa bo otvoritev pokušnje novih vin, ki jih bodo razstavila razna kmečka podjetja in privatniki iz goriške pokrajine.

V nedeljo 2. decembra dopoldne bo na Rojeah tekmovanje traktorjev, popoldne pa mimohod traktorjev po goriških ulicah, nakar jim bodo izročili nagrade, katerih prva znaša 25.000 lir.

Nova otroška vrtca

Ob navzočnosti državnega tajnika demokršč. stranke poslanca Fanfanija in številne goriške avtoritete je v nedeljo zjutraj msgr. Soranzo blagoslovil nova otroška vrtca v Pevmi in Ločniku. Moderni poslopji je zgradila ustanova ONAIR, notranjo opremo pa je oskrbela goriška občina. V Pevmi so bile zbrane pri slovensi hlagosloviti številne slovenske materje s svojimi malčki. Najprej je neki šolar pozdravil navzoče predstavnike šolskih in državnih oblasti v italijanščini in slovenščini, nakar so šoljarji zapeli pesem tudi v obeh jezikih. Sledili so govorovi msgr. Soranza in goriškega župana Bernardisa, ki je poudaril, kako je živ v Pevmi ljudstvo, ki je v veliki večini slovensko, v popolnem soglasju z italijanskimi družinami in kako tudi država skrbi s svojimi deli, da se v teh obmejnih krajih ohranja duh vzajemnosti in razumevanja.

Sledila je blagoslovitev otroškega vrtca v Ločniku.

Št. Maver

V nedeljo smo pri nas praznovali praznik našega farnega patrona. Lep sončen dan je prazniško razpoloženje še povečalo. Slovesnost je povzdrignil moški zbor pod vodstvom prof. Gabrijela Devetaka. Prišlo je dosti ljudi, ki so obiskali naš prijazni gridek. Se več bi jih bilo, ko bi ne bilo tako hudih in razprtih klancev k nam.

SPOMNIMO SE NASIH MALIH
Bliža se sv. Miklavž, prijatelj otrok. V navadi je, da ta dan obdarimo naše otroke. V Gorici je letos prevzela to skrb Vincencijeva konferenca. Zaradi tega se obrača na vas goriška dobra srca s prošnjo, naj po svojih močeh in velikodušnosti prispevajo, da bo nebeski prijatelj otrok sv. Miklavž čim bogate obdaril posebno naše najpotrebitnejše šolarje. Goričani, ko vas bodo obiskali poverjeniki Vincencijeve konference, ne zaprite svojih vrat in ne svojih src!

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

R A Z N O

MALI POET

Dvanajstletni Giovanni Serafini iz Bolonje je dobil posebno nagrado na literarnem natečaju v Laganu. Predstavljal je razsodijo sto svojih poezij pod naslovom »Papirnate ladje«, ki so na člane razsodila napravile najboljši vtis. Ko so po mikrofonu povedali, da je zadel dvanajstletni deček posebno nagrado v znesku 200 švicarskih frankov, se je Giovanni razjokal v očetovem naročju. Ko se je vrnil domov, je denar izročil mami in se šel igrati s svojimi setsricama, kakor da bi se nič ne zgodilo. Ostal je še vedno otrok in prav nič se ni prevzel, da mnogi časopisi in revije prinašajo sedaj počitne članke in njegove slike. Že v prvih letih osnovne šole je začel pesnikovati in svoje prve pesničke je posvetil svoji mami, ki jo ima brezmejno rad. Zanj pomeni pesnikovanje kar za druge otroke kakršnoki razvedrilo ali igra. Vsi njegovi zvezki so polni poezij, ki jih »morajo zapisati, ko konča šolsko nalogu. Poleg tega je Giovanni Serafini tudi dober recitator, ki je že večkrat ob slovesnih prilikah javno nastopal in si s svojo izredno nadarjenostjo pridobil simpatijo vseh.

CASNIKARJI ODSTOPAJO

Nadaljuje se kriza v uredništvu komunističnih časopisov. Po odstopih v uredniškem odboru komunističnega časopisa »Paesec« sta podala ostavko časnikarji Italo Fasan in Angelo Gangarossa uredniškemu odboru pri »Paece sera«. Italo Fasan je pred dnevi podal ostavko tudi komunistični stranki, katera zvest član je bil. Časnikarji so svoje ostavke opravili z motivacijo, da je komunistično časopisje zavzelo zgrešeno stališče do zadnjih ogrskih dogodkov.

Medtem ko italijanski časnikarji prihajajo k pameti in podajajo ostavke od komunističnih funkcij, nekateri naši možje, prestopajo v komunistični tabor z upanjem na boljši stolpec. Ni nam žal, kajti s takimi neznačajnimi nismo nič izgubili, naši nasprotniki pa tudi ne pridobili.

Radio Trst A

SPORED ZA TEDEN: 2.-8. DEC. 1956

- Nedelja 2. dec.: 11.30 Vera in naš čas. — 17.00 Slovenski zbori. — 19.15 Velike ljubezni. — 20.30 R. Wagner: VALKIRA, opera v 3. dejanj